

سازهای کوبه‌ای از "الف" تا "ی"

جف استرانگ

مترجم:

مهدی آل محمد

پتهوون اه سی‌دی

سرشناسه : استرلنگ، جف
Strong, Jeff
عنوان و نام پدیدآور : سازهای کوبه‌ای (از الف تا ی) نوشته جف استرلنگ،
ترجمه سیدمهدی آل محمد.
وضعیت ویراست : ویراست ۲.
مشخصات نشر : تهران: سرود، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۲۹۶ص: مصور، جدول، پارتیشن.
شابک : 978-964-8626-37-7
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
یادداشت : عنوان اصلی: Drums for dummies, 2nd ed, 2006.
موضوع : طبل و سنج -- روش‌های نوازندگی -- خودآموز
موضوع : سازهای ضربی -- روش‌های نوازندگی -- خودآموز
شناسه افزوده : آل محمد، مهدی، ۱۳۶۰- مترجم
رده‌بندی کیگروه : ۱۳۹۴س ۵الف ۶۶۲/۸ MT
رده‌بندی دیویی : ۷۸۰/۹۳۹۳
شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۶۴۹۴۳

انتشارات سرود

تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهار شیراز - شماره ۱۴
تلفن: ۸۸۸۳۶۱۰۴ و ۸۸۳۱۸۵۹۱-۲ - دورنگار: ۸۸۳۰۸۹۲۴

سازهای کوبه‌ای (از الف تا ی) جف استرلنگ
ترجمه سید مهدی آل محمد
ویراستار فریبا منصوری - اشکان خمسه‌پور
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی فریدون هادیان
طرح جلد شهرزاد قادری
لیتوگرافی و چاپ اندیشه برتر
صحافی خلیج فارس
نوبت چاپ دوم - ۱۳۹۴ (ویرایش جدید)
تیراژ ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۶۲۶-۳۷-۷ ISBN: 978-964-8626-37-7

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

قیمت:

فهرست

فصل اول	سخن مترجم ۵
بیداری نوازنده‌ی درون	پیشگفتار ۱۵
بخش اول: اصول اولیه‌ی ساز ۲۳	درباره‌ی این کتاب ۱۵
آشنایی با ساخت ساز ۲۴	پنداشت‌هایی نه‌چندان غیرمنطقی ۱۶
آشنایی با چگونگی تولید صدای	قوانین به‌کارگرفته شده در این کتاب ۱۷
سازهای کوبه‌ای ۲۵	چگونگی تنظیم و گردآوری کتاب ۱۷
ارزیابی سازهای باستانی: سازهای کوبه‌ای	فصل اول: بیداری نوازنده‌ی درون ۱۷
ستنی ۲۶	فصل دوم: دنیای ریتم: کوبه‌ای‌های ستنی
به‌کارگیری استیک ۲۷	و سازهای کوبه‌ای دیگر ۱۸
نواختن با دست ۲۷	فصل سوم: پاها و دست‌ها: آشنایی با
نواختن نسل نوین سازهای کوبه‌ای ۲۸	نواختن درام‌سیت ۱۸
بخش دوم: ورود به دنیای ریتم ۳۲	فصل چهارم: فراتر از اصول پایه‌ای: مانند
آشنایی با الفبای موسیقی ۳۳	نوازنده‌ای حرفه‌ای ۱۹
توضیحاتی برای بهتر نواختن ۳۹	فصل پنجم: سازهای فراوان: زمان بسیار
یکی شدن با ضرب‌آهنگ ۴۱	کم: گزینش، کوک و نگهداری از سازهای
درک وزن ۴۲	کوبه‌ای ۱۹
میزان‌های لنگ ۴۳	فصل ششم: ده نوازنده‌ی برتر جهان ۱۹
بخش سوم: گرم کردن برای نواختن ساز	پیوست ۱۹
کوبه‌ای ۴۵	نشانه‌های به‌کارگرفته شده در کتاب ۱۹
آمادگی برای نواختن ۴۵	روش مطالعه‌ی کتاب ۲۰

- ۴۵..... نکته‌ی تکنیکی: آن‌چه باید بدانید
- ۴۶..... درست کردن حالت‌های ظاهری
- ۴۷..... پیش‌گیری از آسیب‌ها
- ۴۸..... حرکت کششی دست
- ۴۹..... حرکت کششی ساعد
- ۵۰..... حرکت کششی شانه‌ها
- ۵۰..... حرکت کششی پشت
- ۵۱..... نواختن ساز کوبه‌ای
- ۵۱..... زمام امور را در دست بگیرید
- ۵۲..... گزینش صداهاى باز
- ۵۲..... ضربه‌ی اصلی صدای باز
- ۵۳..... ضربه‌ی شست
- ۵۳..... صدای شلاقی باز
- ۵۴..... صدای بم
- ۵۵..... ضربه‌ی کناری
- ۵۵..... چیره‌دستی در صداهاى بسته
- ۵۵..... صدای بسته‌ی اصلی
- ۵۶..... ضربه‌ی شلاقی بسته
- ۵۶..... ضربه‌ی کف دست
- ۵۷..... ضربه‌ی پاشنه‌ای
- ۵۷..... اجرای چند حرکت دیگر
- ۵۷..... ضربه‌ی جارویی
- ۵۸..... صدای بشکن میانی
- ۵۸..... بشکن (پلنگ)
- ۵۹..... اشاره
- ۵۹..... ریزهای یک دستی
- ۵۹..... آرام نواختن و استیک‌های بزرگ
- ۶۰..... شیوه‌ی گرفتن استیک‌ها
- ۶۰..... روش گرفتن سنتی
- ۶۱..... روش جدید
- ۶۳..... کدام روش گرفتن استیک، بهتر است؟
- ۶۳..... شناخت ضربه‌های استیک
- ۶۳..... ضربه‌ی اصلی
- ۶۵..... ضربه‌ی شلاقی
- ۶۵..... استیک ضربدری
- ۶۶..... استیک بسته (خفه)
- ۶۶..... پایه‌ریزی شالوده به وسیله تمرین‌های پایه‌ای
- ۶۸..... ریز تک‌ضربه‌ای
- ۶۸..... ریز دو ضربه‌ای
- ۶۸..... ریز ترکیبی
- ۶۸..... اشاره
- ۶۹..... دوراب
- ۶۹..... بهره‌برداری مناسب از جلسه‌های تمرین
- ۶۹..... آغازی آهسته
- ۷۰..... ریتم را بشمارید
- ۷۰..... اندیشیدن، نخستین اولویت
- ۷۰..... پایداری در تمرین
- ۷۱..... آگاهی از زمان توقف تمرین

فصل دوم

دنیای ریتم: کوبه‌ای‌های باستانی

و سازهای کوبه‌ای دیگر

- بخش چهارم: شماری از سازهای کوبه‌ای که
- ۷۵..... با دست نواخته می‌شوند
- ۷۶..... کاربردهای گوناگون سازهای کوبه‌ای
- ۷۷..... بانگو
- ۷۸..... اجرای پوزسیون
- ۷۸..... روش نواختن سنتی بانگو
- ۷۸..... درک ریتم‌ها
- ۸۰..... کنگا
- ۸۱..... اجرای پوزسیون
- ۸۲..... درک ریتم‌ها

فصل سوم

پاها و دست‌ها: آشنایی با نواختن درامست

- بخش هشتم: آشنایی با درامست ۱۴۹
- بستن درامست ۱۴۹
- شیوه‌ی نشستن ۱۵۰
- شیوه‌ی قرار دادن پدال ۱۵۱
- شیوه‌ی قرار دادن ساید درام ۱۵۱
- شیوه‌ی قرار دادن تام تام‌ها ۱۵۲
- شیوه‌ی قراردادن راید سیمبال ۱۵۲
- شیوه‌ی قرار دادن کراش سیمبال ۱۵۳
- کار گذاشتن های‌هت‌ها ۱۵۴
- شیوه‌ی به‌کارگیری پا ۱۵۴
- باس درام ۱۵۵
- نواختن های‌هت‌ها ۱۵۶
- کاربرد مستقل پاها و دست‌ها ۱۵۷

- گویرو ۱۲۹
- اجرای پوزیسیون ۱۳۰
- درک ریتم‌ها ۱۳۰
- ماراکاس ۱۳۱
- اجرای پوزیسیون ۱۳۱
- درک ریتم‌ها ۱۳۱
- لرزانک‌ها ۱۳۲
- اجرای پوزیسیون ۱۳۳
- درک ریتم‌ها ۱۳۳
- شیکری ۱۳۴
- اجرای پوزیسیون ۱۳۴
- درک ریتم‌ها ۱۳۴
- مثلت ۱۳۵
- اجرای پوزیسیون ۱۳۶
- درک ریتم‌ها ۱۳۶

بخش هفتم: آشنایی با پلی‌ریتم‌ها

- (چند وزنی) ۱۳۸
- به‌کارگیری ریتم‌های بیشتر برای صدایی بهتر ۱۳۹
- گونه‌های ریتم: خوب نواختن با دیگران ۱۳۹
- بررسی پلی‌ریتم‌های آفریقایی ۱۴۰
- فانگا Fanga ۱۴۰
- کاکیلامبه Kakilambe ۱۴۱
- پلی‌ریتم‌های کوبایی ۱۴۲
- بولرو Bolero ۱۴۲
- مامبو Mambo ۱۴۳
- پلی‌ریتم‌های برزیلی ۱۴۴
- بوسانوا Bossa nova ۱۴۴
- سامبا Samba ۱۴۵

- بخش نهم: راک ۱۶۰
- چیرگی بر نواختن بک‌بیت ۱۶۱
- چیرگی بر نواختن ریتم‌های اصلی ۱۶۲
- میزان چنگ ۱۶۳
- میزان دول‌چنگ ۱۶۴
- میزان هاف-تایم ۱۶۶
- راک شافل ۱۶۷
- میزان هاف-تایم شافل ۱۶۹
- آرایش ریتم‌های پایه ۱۷۰
- افزودن های‌هت ۱۷۱
- اجرای بک‌بیت ۱۷۲
- اجرای سنکوپ ۱۷۳
- نواختن پاساژ ۱۷۴

افزودن نت‌های کم‌رنگ ۲۱۳	بخش دهم: جاز ۱۷۷
باز و بسته کردن های‌هت ۲۱۵	اجرای سوینگ ۱۷۸
فانکی نواختن: بررسی شیوهی فانکی ۲۱۶	تغییر سرعت ۱۸۰
ترکیب سنکوپ ۲۱۶	گسترش میزان ۱۸۰
بکارگیری ضدضرب و سنکوپ در ضرب‌های	گسترش افق‌های دید ۱۸۲
سایددرام ۲۱۷	به‌کارگیری سیمبال ۱۸۳
اجرای نت‌های کم‌رنگ ۲۱۸	به‌کارگیری آکسان ۱۸۴
باز و بسته کردن های‌هت ۲۱۹	ترکیب سایددرام ۱۸۵
	افزودن باس درام ۱۸۷
بخش سیزدهم: لاتین و کارائیبی ۲۲۱	به‌کارگیری آکسان ۱۸۹
پابندی به سنت ها ۲۲۲	بررسی فیگورهای آکسان‌دار ۱۹۰
ریتم‌های آفریقایی کوبایی ۲۲۳	تکنوازی ۱۹۲
بولرو ۲۲۳	ساخت جمله‌های دو میزانی ۱۹۳
چاچا ۲۲۴	ساخت جمله‌های چهارمیزانی ۱۹۴
مامبو ۲۲۴	ترکیب سبک‌ها: جاز- فیوژن ۱۹۵
نانیگو ۲۲۵	نواختن ریتم‌های فیوژن ۱۹۶
ریتم‌های برزیلی ۲۲۶	نکاتی چند درباره‌ی فیوژن ۱۹۷
سامبا ۲۲۶	فراموش کردن سوینگ ۱۹۷
بوسانوا ۲۲۷	بررسی میزان‌های لنگ ۱۹۸
ریتم‌های کارائیبی ۲۲۸	
رگا ۲۲۹	بخش یازدهم: بلوز ۱۹۹
وان دراپ ۲۲۹	درک ریتمیک در موسیقی بلوز ۱۹۹
سیکا ۲۳۱	نواختن بلوز ۲۰۰
راکرز یا فانک ۲۳۱	سرعت پایین ۲۰۰
کالپسو ۲۳۲	سرعت متوسط ۲۰۲
گسترش ریتم ۲۳۴	سرعت تند ۲۰۴
	گسترش ریتم یا ساده‌نوازی؟ ۲۰۵
	درک ساختار آهنگ بلوز ۲۰۶
	کلیدهایی برای دلچسب نواختن بلوز ۲۰۷
	بخش دوازدهم: آراند بی و فانک ۲۰۹
	ریتم‌های آراند بی ۲۱۰
	حفظ ریتم ۲۱۰

فصل چهارم

فراتر از اصول پایه‌ای، مانند نوازنده‌ای

حرفه‌ای

بخش چهاردهم: ورود به دنیای ریتم ۲۳۷
درک احساس موسیقی ۲۳۷
موسیقایی نواختن ۲۳۹

۲۳۹.....	درک ساختار آهنگ
۲۴۰.....	هماهنگ کردن سبک موسیقی با آهنگ
۲۴۱.....	گزینش کامل‌ترین ریتم
۲۴۱.....	به‌کارگیری تجارب دیگران
۲۴۲.....	به‌کارگیری ملودی به عنوان راهنما
۲۴۴.....	شخصیت‌بخشی در نواختن
۲۴۵.....	درام‌ست
۲۴۵.....	گزینش نت باس‌درام
۲۴۵.....	گزینش نت ساید‌درام
۲۴۵.....	گزینش سیمبال‌ها
۲۴۶.....	به‌کارگیری زینت‌ها
۲۴۷.....	سازهای کوبه‌ای دستی

فصل پنجم

گزینش، کوک و نگهداری از

سازهای کوبه‌ای

۲۷۱.....	بخش هفدهم: سازی برای نواختن
۲۷۲.....	سردرگمی در گزینش ساز
۲۷۲.....	گزینش سازهای کوبه‌ای دستی
۲۷۳.....	حیوانی یا صنعتی: پوست طبیعی یا مصنوعی
۲۷۴.....	نوع بدنه
۲۷۴.....	بدنه‌های کنده‌کاری‌شده
۲۷۵.....	بدنه‌های چسبی
۲۷۵.....	بدنه‌های فایبر گلاس
۲۷۶.....	بدنه فلزی
۲۷۶.....	بدنه سفالی
۲۷۶.....	بدنه‌های فیبر چوبی یا صمغی
۲۷۶.....	نوع سخت‌افزار
۲۷۷.....	گزینش درام ست
۲۷۸.....	درام‌ست
۲۷۸.....	اندازه‌ها
۲۷۹.....	بدنه‌ها
۲۷۹.....	کار گذاشتن پایه‌ی تام تام
۲۸۰.....	لوازم جانبی دیگر
۲۸۰.....	پدال باس‌درام
۲۸۰.....	صندلی
۲۸۰.....	سنگ‌ها
۲۴۹.....	بخش پانزدهم: پاساژ زدن یا نزدن
۲۴۹.....	مقایسه‌ی زینت‌ها و پاساژها
۲۵۰.....	بهر نواختن با زینت‌ها
۲۵۲.....	تأثیرگذاری به وسیله‌ی پاساژ
۲۵۲.....	ساخت جمله‌ی ریتمیک
۲۵۲.....	تقویت واریاسیون
۲۵۳.....	نواختن چند پاساژ
۲۵۴.....	پاساژ برای یک ضرب
۲۵۵.....	پاساژ برای دو ضرب
۲۵۵.....	پاساژ برای سه ضرب
۲۵۷.....	پاساژ برای چهار ضرب
۲۵۸.....	آفرینش پاساژ
۲۵۸.....	هماهنگی سبک موسیقی
۲۵۹.....	سنگوپ
۲۵۹.....	نواختن ریز
۲۶۱.....	بخش شانزدهم: نگاهی به تکنوازی در
۲۶۱.....	سازهای کوبه‌ای
۲۶۱.....	سرآغازی بر تکنوازی

فصل ششم

ده نوازنده‌ی برتر

بخش نوزدهم: ده نوازنده‌ی برتر.....	۲۹۱
ایرتو.....	۲۹۱
تری بزیو.....	۲۹۲
کاندیدو کامرو.....	۲۹۲
شیلا ای.....	۲۹۲
استیو گاد.....	۲۹۳
اولین گلنی.....	۲۹۳
تریلوک گورتو.....	۲۹۳
تیتو پونت.....	۲۹۳
ماکس روچ.....	۲۹۶
رینگو استار.....	۲۹۶

استیک‌ها.....	۲۸۱
لوازم جانبی دیگر.....	۲۸۲
نگه داشتن زمان با مترونوم.....	۲۸۲
جابه‌جایی ساز در جعبه.....	۲۸۲
بخش هجدهم: تنظیم و نگهداری ساز.....	۲۸۴
بررسی اصول نخستین تنظیم ساز.....	۲۸۴
تنظیم ساز به وسیله‌ی گیره‌ها.....	۲۸۵
تنظیم سازهای طناب‌دار.....	۲۸۶
تنظیم سازهای تنظیم‌ناپذیر.....	۲۸۶
نگهداری از ساز.....	۲۸۷
مراقبت روزانه.....	۲۸۷
تیارکردن سازهای کوبه‌ای.....	۲۸۷
جابه‌جایی ساز.....	۲۸۸

بخش اول

اصول اولیه‌ی ساز

در این بخش...

- ← آشنایی با ساز
- ← آشنایی با شیوه‌ی تولید صدای ساز
- ← شناسایی بخش‌های گوناگون ساز
- ← آشنایی با درامست نوین

سازهای کوبه‌ای، بخشی از خانواده‌ی سازهای پوستی - خمره‌ای هستند و به عنوان باستانی‌ترین سازهای دنیا شناخته شده و به هزاران سال پیش، بازمی‌گردند. روی هم‌رفته، ساز کوبه‌ای، سازی است که وقتی بر آن ضربه وارد می‌شود، تولید صدا می‌کند. پوست (که از این پس، آن را «دهانه‌ی ساز» می‌نامیم) همان چیزی است که ساز کوبه‌ای را برای نمونه، از ظرف سوپ، متمایز می‌کند. پوست، سرتاسر محفظه‌ی توخالی (بدنه‌ی ساز) را می‌پوشاند. مدتی به صدای ظرف سوپی گوش کنید که برای زمان کوتاهی روی آن نواخته می‌شود، دیر یا زود به دنبال صدایی لطیف و ظریف‌تر می‌گردید. این جایی است که ساز کوبه‌ای وارد می‌شود. ساز کوبه‌ای خوش ساخت و خوش صدا، مانند ویولونی دست ساز و حرفه‌ای، می‌تواند صداهای گوناگون و دلنشینی را با بافت‌هایی پویا و ظریف تولید کند. در صورتی که وقتی بر روی ظرف سوپ می‌کوبید، تنها تلق و تلوق می‌کند.

در این بخش، با شماری از سازهای کوبه‌ای در سبک‌های سنتی و جاز امروزی، آشنا می‌شوید. همچنین، متوجه تفاوت بین ساز کوبه‌ای و ابزار آلات آشپزخانه خواهید شد، که

شاید تاکنون بر روی آن‌ها می‌نواختید و چگونگی تولید صدای بهتر به وسیله‌ی ساز کوبه‌ای و کاربرد مناسب دست و استیک را نیز خواهید آموخت.

آشنایی با ساخت ساز

سازهای کوبه‌ای، مانند قابلمه‌ها و ماهی‌تابه‌ها، در همه‌ی قالب‌ها و اندازه‌ها، ساخته می‌شوند. بیشتر گرد، اما شماری نیز هشت‌ضلعی هستند. گروهی کم‌عمق و دسته‌ای عمیق هستند. برخی از آن‌ها کاسه‌ای‌شکل یا استوانه‌ای هستند و بقیه مانند جام یا حتی ساعت شنی، برخی از آن‌ها را با استیک و بقیه را با دست‌ها و انگشتان می‌نوازند (به تصویر ۱-۱ برای دیدن شماری از اندازه‌ها و قالب‌های گوناگون، نگاه کنید). اما بدون در نظر گرفتن قالب و اندازه‌ی سازها، همه‌ی سازهای کوبه‌ای از سه بخش اصلی، ساخته شده‌اند:

- ✓ دهانه (پوستی که بر روی بدنه‌ی ساز، کشیده شده است)؛
- ✓ بدنه (جسم ساز)؛
- ✓ سخت‌افزار (وسیله‌ای که دو بخش پیش را با یکدیگر، پیوند می‌دهد).

تصویر ۱-۱ اندازه‌ها و قالب‌های گوناگون سازهای کوبه‌ای را نشان می‌دهد.

تصویر ۱-۱: سازهای کوبه‌ای

سخت‌افزار ساز در شکل‌های گوناگونی ساخته می‌شود. می‌تواند به سادگی میخ سرپهن کوچکی باشد که در سرتاسر دهانه تا درون بدنه، کوبیده شده است و یا همچون قاب‌های طلایی پرنقش و نگاری باشد که با پیچ‌هایی برای پایداری بیشتر، محکم شده‌اند. در هر صورت، هر دو، کار یکسانی را انجام می‌دهند و با ایجاد گستردگی و پیوستگی با دهانه‌ی ساز، باعث تولید لرزش می‌شوند.

برای مشاهده‌ی گونه‌های مختلف سخت‌افزار، به تصویر ۱-۲ نگاه کنید.

تصویر ۱-۲: گونه‌های مختلف سخت‌افزار

آشنایی با چگونگی تولید صدای سازهای کوبه‌ای

هنگام نواختن ساز کوبه‌ای، دهانه‌ی ساز، همان لرزشی را ایجاد می‌کند که هنگام زخمه زدن به سیم‌های گیتار به وجود می‌آید و مانند گیتار الکتریکی که به آمپلی فایر وصل نباشد، از دهانه‌ی ساز، به تنهایی صدای زیادی تولید نمی‌شود. کارکرد بدنه، مانند آمپلی فایری است که گیتار الکتریک را هنگام نواختن به آن وصل می‌کنند؛ تنها نیازی به اتصال آن به بدنه نیست. بنابراین، هنگامی که به ساز، ضربه می‌زنید، دهانه لرزش تولید می‌کند، و صدا درون بدنه می‌پیچد. این جنب و جوش، صدا در بدنه هم تولید لرزش می‌کند.

در نتیجه، در ساز کوبه‌ای، صدادهی در بیرون از دهانه‌ی ساز به وجود می‌آید و نتیجه‌ی آن، همان صدای دلنشین موسیقی است. شگفت‌آور است، که همه‌ی این اتفاقات، در کمتر از یک ثانیه روی می‌دهد.

این‌که چگونه ساز، تولید صدا می‌کند، بستگی به وضعیت دهانه، یعنی میزان کشیدگی پوست و نیز اندازه، شکل و سختی بدنه‌ی ساز دارد. همه‌ی این عناصر، با وجود دهانه‌ی بدنه و سخت‌افزار، تعیین‌کننده‌ی توانایی سازهای کوبه‌ای در تولید صداهای متفاوت هستند، چرا که سازهای کوبه‌ای می‌تواند صداهای گوناگون تولید کند.

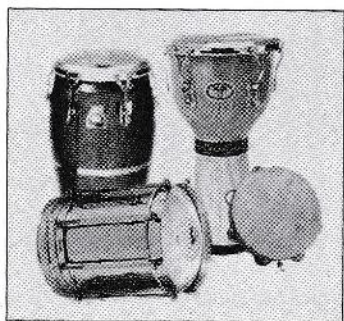
از دیدگاهی نه‌چندان حرفه‌ای، اندازه و قالب دهانه، تعیین‌کننده‌ی زیر و بمی صدای ساز است (منظور، بالا و پایین بودن صداست)؛ در حالی که اندازه، قالب و سخت‌افزار بدنه، گستره و کیفیت صدای ساز را تعیین می‌کنند. به همین دلیل است که همه‌ی گیتارهای اکوستیک و ویولون‌ها دارای قیمت‌های یکسان نیستند. در مورد این سازها، هر اندازه کیفیت صدا بالاتر باشد، قیمت هم بالاتر است. خوشبختانه، این باور درباره‌ی سازهای کوبه‌ای، درست نیست

(برای شناخت رابطه‌ی بین کیفیت صدای ساز کوبه‌ای و قیمت آن، به‌بخش هفدهم نگاه کنید). می‌توان درباره‌ی چگونگی ارتباط بین دهانه و اندازه و قالب ساز و تولید صداهای خاص، توضیحات بیشتری داد، اما انجام این کار، هیچ کمکی به نواختن نخواهد کرد. بنابراین، مهمترین موضوعی که بایستی در این بخش به یاد داشته باشید، این است که هراندازه قطر ساز بیشتر باشد، صدای ژرف‌تری تولید می‌شود و هر اندازه بدنه درازتر باشد، صدا بلندتر خواهد شد. مثل همیشه، در این مورد استثنائاتی نیز وجود دارد، اما در بیشتر موارد می‌توان این باور را تعمیم داد.

ارزیابی سازهای باستانی: سازهای کوبه‌ای ستی

از هنگامی که بشر دریافت که ضربه زدن به روی کنده‌ی درخت به‌وسیله‌ی چوب، صدای خوبی ایجاد می‌کند، تاکنون به نواختن ساز کوبه‌ای سرگرم بوده است. برخلاف بیشتر سازهایی که امروزه می‌بینید، می‌توان سازهای کوبه‌ای را در همه جای دنیا پیدا کرد. فرهنگ‌های گوناگون، خواه صحراگرد و یا خانه به دوش، بسته به ابزاری که در دست داشتند، سازهای کوبه‌ای گوناگون؛ یعنی احساس‌های ریتمیک خودشان را، به‌وجود آوردند (مردمانی که زیاد کوچ می‌کردند، سازهای کوبه‌ای کوچکتر با صداهای ملایم را گسترش دادند). در نتیجه، هم‌اکنون در جهان، شاهد شمار بسیار زیادی از گونه‌های سازهای کوبه‌ای هستیم.

رایج‌ترین سازهای کوبه‌ای ستی، عبارتند از: کنگا^۱، سازی خم‌شده‌ی شکل از آن کوبا در

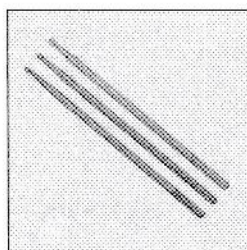
افریقای غربی، جیمبه^۲، سازی جامی‌شکل، سوردو^۳ از آن برزیل؛ و فریم‌درام (ساز طوق‌دار)^۴، که دارای بدنه‌ای بسیار باریک است و در همه‌ی نقاط جهان، وجود دارد (به تصویر ۱-۳ نگاه کنید).

تصویر ۱-۳: سازهای ستی که امروزه شاهد آن‌ها هستیم.

1. Conga
2. Djembe
3. Surdo
4. Frame drum

به کارگیری استیک

رایج‌ترین و شناخته شده‌ترین استیک‌ها در درامست، در موسیقی کلاسیک و گروه‌های کوبه‌ای کاربرد دارد و در نواختن سازهای سنتی نیز به کار رفته است (در پایان این بخش، مطالبی درباره‌ی اجزای تشکیل‌دهنده‌ی درامست، آورده شده است). بیشتر این نوع استیک‌ها، ۴۰ تا ۴۳ سانتیمتر طول دارند و به طور میانگین، دارای قطری مابین ۹ میلی‌متر تا ۲/۵ سانتی‌متر هستند. ضخامت استیک در ۵ تا ۷/۵ سانتی‌متری انتهایی آن کمتر می‌شود که به این قسمت شانه^۱ می‌گویند و به سر تویی شکلی منتهی می‌شود؛ یعنی همان بخشی که ساز را به صدا درمی‌آورد.

بخش تویی شکل از جنس نایلون و یا چوب است. استیک‌ها با سرهای نایلونی، صدایی شفاف‌تر و رساتر از استیک‌های سرچوبی، تولید می‌کنند. تصویر ۴-۱ نمونه‌هایی از استیک را نشان می‌دهد.

تصویر ۴-۱: رایج‌ترین استیک‌های به کار برده شده

گونه‌های دیگری از استیک‌ها برای سازهای کوبه‌ای سنتی‌تر وجود دارند. شماری از آن‌ها با نمد و یا پشم، لفاف شده‌اند، شماری تنها استیک‌های لخت و بدون سر هستند، برخی منحنی و خمیده و برخی در هر دو سر خود، دارای سری تویی شکل هستند (در واقع همان بخشی که دهانه‌ی ساز را به صدا درمی‌آورد).

درست همان گونه که در دنیا، شمار گسترده‌ای سبک برای سازهای کوبه‌ای به چشم می‌خورد، راه‌های بسیاری نیز برای نواختن آن‌ها وجود دارد. برخی از سازهای کوبه‌ای برای تولید صدا، نیازمند به کارگیری دست‌ها و یا انگشتان هستند، در حالی که برخی دیگر، استیک‌ها را به کار می‌برند. با این حال در گروهی از آن‌ها هم دست و هم استیک، به کار می‌رود.

نواختن با دست

استیک، بدون توجه به اندازه و شکلش، می‌تواند صدایی بلندتر و تیزتر از دست ایجاد کند، اما دست، بافت صوتی ظریف‌تری در مقایسه با استیک تولید می‌کند. با دست، می‌توان صداهای شلاقی، چکشی، نرم و بم (با کف دست) را اجرا کرد و یا به صورت سبک و تند نواخت

1. Shoulder

بر خلاف بیشتر کتاب‌های کوبه‌ای، این کتاب به درامست نوین می‌پردازد و دربر گیرنده شمار گوناگونی از سازهای کوبه‌ای سنتی و نوین است. شما چه علاقه‌مند به نواختن درامست در موسیقی امروزی و چه در گروه نوازندگان سازهای ضربی و کوبه‌ای باشید، این کتاب سودمند خواهد بود. این کتاب، باعث می‌شود که نوازنده درامست، مهارت‌های لازم برای نواختن شیوه‌های گوناگون، از راک گرفته تا جاز و R&B را ارتقاء بخشد. همچنین در این کتاب، روش پیوستگی شیوه‌های سنتی با درامست را خواهید آموخت. «سازهای کوبه‌ای از الف تا ی» برای نوازندگان سنتی و افراد علاقه‌مند به سازهای کوبه‌ای در برگیرنده‌ی توضیح شیوه‌ی نواختن سازهای کوبه‌ای دستی و استیک‌دار و نیز شماری از سازهای کوبه‌ای متداول و رایج است ...

انتشارات سروش

ISBN: 978-964-8626-37-7

9 789648 626377